

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Науково-навчальний інститут бізнесу та сучасних технологій

Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ЛІДЕРСТВО І КЕРІВНИЦТВО»
на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Управління персоналом та економіка праці»
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 «Суспільні та поведінкові науки»
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Нестуля Олексій Олексійович
Д. і. Н.
професор

Контактний телефон	+3800503054021
Електронна адреса	anestulya@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	http://www.upep.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1852

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ретроспективний аналіз ряду концепцій і теорій на ґрунті методологічного бачення механізмів виникнення відносин лідерства у процесі взаємодії лідера з послідовниками, що дозволить підвищити ефективність сучасної управлінської парадигми.
Тривалість	3 кредити ЕКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Проблемні лекції, мульти-лекції, практичні заняття, тренінги, майстер класи, бізнес форуми, круглі столи, конференції, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять, участь у дискусіях, самоаналіз, самопрезентація, індивідуальні та творчі завдання, презентації, індивідуальна активність, робота в команді, підготовка кейсів, дебати. Підсумковий контроль: публічний захист Mind map «Наукові концепції лідерства»
Базові знання	Знання з практичної психології в публічному управлінні, основ менеджменту, загальні та фахові знання отримані на бакалаврському рівні вищої освіти.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально-відповідально та свідомо Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування. Здатність розв'язувати управлінські задачі та практичні проблеми в

<p>підхід, а також методи командної роботи.</p> <p>Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p> <p>Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.</p>	<p>адміністративній діяльності, які спрямовані на суспільний розвиток і передбачають застосування лідерських якостей, наукових теорій лідерства.</p> <p>Здатність виявляти загальні тенденції та можливості розвитку управління, адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності, генерувати нові ідеї, обґрунтовувати їх доцільність в рамках сучасної управлінської лідерської парадигми.</p> <p>Здатність розвивати особистісний лідерський потенціал, що детермінується змінами.</p> <p>Здатність до професійної взаємодії, комунікації, роботи в групах, управління змінами.</p> <p>Здатність отримувати бажані результати за рахунок глибокого розуміння і ефективного задоволення потреб клієнтів.</p> <p>Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях управління та адміністрування на основі аналізу механізмів виникнення відносин лідерства у процесі взаємодії лідера з послідовниками.</p>
<p>Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.</p> <p>Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.</p> <p>Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>Визначати та критично оцінювати стан та обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p>	<p>Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Лідерство в управлінні персоналом.	Відвідування заняття, участь в обговоренні, індивідуальна активність. Виступ з самопрезентацією.	Прочитати книгу Кармін Галло «Презентація. Уроки убеждения от лидера Apple Стива Джобса». Провести Swot самоаналіз та підготувати самопрезентацію.
Тема 2. Лідерство в контексті суспільно-політичного та релігійного розвитку стародавніх Єгипту, Месопотамії, Ассирії та Ірану.	Відвідування заняття, участь у дискусії, робота в команді. В команді підготувати рольову гру «Погляд лідерів із глибини віків».	Прочитати 1 та 2 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.).
Тема 3. Лідерство в контексті управлінської традиції стародавніх Індії та Китаю.	Відвідування заняття, участь в обговоренні, індивідуальна активність. Виступ з презентацією на тему: «Вплив лідерства на сучасний феномен Китаю».	Прочитати 3 та 4 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Зробити ретроспективу сучасного економічного феномену Китаю та підготувати презентацію на тему: «Вплив лідерства на сучасний феномен Китаю».
Тема 4. Лідерство в суспільній філософській думці античності.	Відвідування заняття, участь у дебатах на тему «Арістотель проти Платона»	Прочитати 5 розділ книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Підготуватися до участі у дебатах на тему: «Арістотель проти Платона»
Тема 5. Лідерство в гуманістичній традиції епохи Відродження. Героїчна теорія лідерства (середина XIX ст.).	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Командна робота: визначити переваги та недоліки макіавеллізму. Виступ з презентацією на тему «Різниця лідера та героя»	Прочитати 6 та 7 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Прочитати книгу Нікколо Мак'явелі «Володар» Переглянути відео тренінг Р Гандапаса «Харизма лідера». Підготувати презентацію на тему: «Різниця лідера та героя»
Тема 6. Погляди соціологів другої половини XIX – перших десятиліть XX ст. на лідерство.	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Доповідь результатів соціологічного опитування «Яким повинен бути сучасний лідер?»	Прочитати 8 розділ книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Ознайомитися з соціологічними поглядами М.Вебера. Скласти анкету та провести опитування не менше 100 осіб (в університеті, Вашому населеному пункті, гуртожитку) на тему: «Яким повинен бути сучасний лідер?»
Тема 7. Теорія рис. Поведінкові та ситуативні теорії лідерства.	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Командна робота: порівняти риси четвертого та п'ятого президентів України та визначити їх вплив на поведінку.	Прочитати 1-3 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.)
Тема 8. Теорії функціонального та ціннісного лідерства	Відвідування заняття, участь у дискусії, робота в команді. Робота в команді: презентувати цінності сформованих команд.	Прочитати 4 та 5 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.) Прочитати книгу Стівена Кові «Лідерство, основанное на принципах».
Тема 9. Теорії Лідерства – служіння. Емоційне лідерство.	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Індивідуальне завдання: скласти особисту модель лідерства.	Прочитати 6 та 7 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.)

		Прочитати книгу Мацусита, Коносукэ «Принципи успіху».
Тема 10. Харизматичне лідерство. Теорії трансакційного та трансформаційного лідерства.	Відвідування заняття, участь у дискусії. Виступ з презентацією «Харизма лідера» (на прикладі обраної особистості лідера).	Прочитати 8 та 9 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.) Прочитати книгу Енкельманн Николаускас Б. «Харизма. Личностные качества как средство достижения успеха в профессиональной и личной жизни». Підготувати презентацію «Харизма лідера» (на прикладі обраної особистості лідера).

Інформаційні джерела

1. Беляцкий Н. П. Основы лидерства : учебник / Н. П. Беляцкий. – Минск : БГЭУ, 2006. – 268 с.
2. Бендас Т. В. Психология лидерства : учеб. пособие / Бендас Т. В. – Санкт-Петербург : Питер, 2009. – 448 с.
3. Дайл Д. М. Трансформационное лидерство / Дайл Д. М., Канджеми Дж. П., Ковальски К. Дж. // Психология современного лидерства: американские исследования. – Москва : Когито-Центр, 2007. – С. 23–37.
4. Дайл Д. Трансформирующее действительность лидерство // Дайл Д., Канджеми Дж., Ковальски К. / Психология. Журнал высшей школы экономики. – 2004. – № 1. – Т. 1. – С. 96–110.
5. Дафт Р. Л. Уроки лидерства / Р. Л. Дафт при участии П. Лейн ; пер. с англ. А. В. Козлова ; под ред. проф. И. В. Андреевой. – Москва : Эксмо, 2006. – 480 с. – (Бизнес-бестселлер).
6. Нестуля О. О. Лідерство в управлінні персоналом / Нестуля О. О., Нестуля, С. І. // Управління персоналом в ХХІ столітті : кадрова політика, мотивація, оплата праці. – Полтава : Полтавський літератор, 2010. – 480 с.
7. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.): навч.посіб / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 227 с.
8. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ ст. – початок ХХІ ст.): навч.посіб / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 375 с.
9. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч.посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К. - : Знання, 2013. – 287 с.
10. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців: навч.посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К. - : Знання, 2013. – 358 с.
11. Трейси, Брайан 12 принципів лідерського превосходства / Брайан Трейси, Питер Чи. – Минск : Попурри, 2014. – 272 с.
12. Черваньова З. Харизматическое лидерство как социально-психологический феномен / З. Черваньова // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2017. – № 1. – С. 76–86.
13. Шеклтон В. Психология лидерства в бизнесе / Шеклтон В. ; пер. с англ. Комарова С. – Санкт-Петербург : Питер, 2008. – 222 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку 25 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: всі види діяльності передбачають обов'язкове посилання на джерело, або автора.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, виключенням є індивідуальний графік офіційно затверджений керівником інституту. Пропуск занять можливий за об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, стажування).
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
-

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-10): відвідування занять, участь у дискусіях, самоаналіз, самопрезентація, індивідуальні та творчі завдання, презентації, індивідуальна активність, робота в команді, підготовка кейсів, дебати. Максимальна кількість балів за темою - 10.	100
Всього	100

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення
навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни